

سی حکیم و فیلسوف مسلمان

حاوی شرح زندگانی و تشریح نظریات حکیمانه حکمای مسلمان در تحقق
جامعه معقول انسان‌ها بر پایه فضایل علمی، اخلاقی و انسانی

جلد دوم

تألیف

میرابوطالب رضوی نژاد

قاضی بازنشسته و وکیل پایه یک دادگستری

سیرشناسه	رضوی نژاد موسسه سرائی، میرابوطالب، ۱۳۰۹ -
عنوان و نام پدیدآور	سی حکیم و فیلسوف مسلمان: حاوی شرح زندگانی و تشریح نظریات حکیمانه حکمای مسلمان ... / میرابوطالب رضوی نژاد.
مشخصات نشر	رشت: دهسرا.
مشخصات ظاهری	۵۱۲ ص.
شابک	دوره: ۲-۱۸۳-۱۹۷-۹۶۴-۹۷۸؛ ج: ۱-۹۸۴-۱۹۷-۹۶۴-۹۷۸؛ ج: ۲-۱۸۷-۱۹۷-۹۶۴-۹۷۸؛ ج: ۳-۱۹۹-۱۹۷-۹۶۴-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی	فیا
موضوع	فیلسوفان ایرانی -- سرگذشتنامه
موضوع	فیلسوفان اسلامی -- سرگذشتنامه
رده بندی کنگره	۹۶۴ الف / BBR ۶۰
رده بندی دیویی	۱۸۹/۱
شماره کتابشناسی ملی	۲۷۸۴۰۴۲

- نام کتاب: سی حکیم و فیلسوف مسلمان - جلد دوم
 - مؤلف: میرابوطالب رضوی نژاد (قاضی بازنشسته و وکیل پایه یک دادگستری)
 - ناشر: انتشارات دهسرا (ناشر برگزیده ۸۹، ۸۷، ۸۵، ۷۹، ۸۹، ۹۳، ۹۲، ۹۰، ۹۶، ۹۸، ۱۴۰۳)
 - دفتر مرکزی و نمایندگی: رشت، خ لاکانی، ابتدای خ هفده شهریور
تلفن: ۰۹۷۱-۳۳۲۳-۳۳۲۴۰۰۵۵ / ۰۱۳-۳۳۲۴۰۰۵۵ / فکس: ۰۹۷۱-۳۳۲۴۱۹۷۱-۰۱۳
 - حروفچینی و صفحه آرایی: انتشارات دهسرا
 - طرح جلد: کانون تبلیغاتی دهسرا www.DEHSARA.com
 - نوبت چاپ، تاریخ انتشار: چاپ ششم، سال ۱۴۰۴
 - شمارگان: ۱۰۰ جلد
 - تعداد صفحات، قطع: ۵۱۲ صفحه، وزیری
 - لیتوگرافی، چاپ و صحافی: لیتوگرافی همراهان، چاپ توکل
 - شماره استاندارد بین المللی کتاب: ۰-۱۸۷-۱۹۷-۹۶۴-۹۷۸
 - شابک دوره: ۲-۱۸۳-۱۹۷-۹۶۴-۹۷۸
 - قیمت در سراسر کشور: ۳۱۲،۰۰۰ تومان
- www.DEHSARA.com

کلیه حقوق قانونی و شرعی برای مؤلف و ناشر محفوظ می باشد و هیچ شخص حقیقی یا حقوقی حق تکثیر تمام یا قسمتی از این اثر را نداشته و متخلفان تحت پیگرد قانونی قور خواهند گرفت.

فهرست مطالب

پیشگفتار ناشر	۴۲۷
پیشگفتار مؤلف	۴۲۹
مروری بر کتاب سی حکیم و فیلسوف مسلمان	۴۳۱
فلسفه شرق راه‌گشای جویندگان حقیقت	۴۳۳
 بخش هشتم / جابر بن حیان فیلسوف مسلمان شاگرد مکتب امام جعفر صادق علیه السلام .. ۴۴۳	
فصل اول : شرح زندگانی و نظرات دانشمندان درباره مقام علمی و اعتقادی جابر بن حیان	۴۴۵
فصل دوم : نظریات علمی جابر بر اساس تجربه و امتحان با تشریح تألیفاتش	۴۵۵
فصل سوم : مصاحبت جابر با امام جعفر صادق (ع) و استعلام از آن حضرت درباره حقایق دین اسلام	۴۷۳
فصل چهارم : تشریح حرکت در کائنات از دیدگاه امام جعفر صادق (ع)	۴۸۱
فصل پنجم : تشریح اندیشه و اراده انسان در محضر امام جعفر صادق (ع)	۴۸۷
فصل ششم : تفاوت رفتار عبقری با مجنون از نظر امام جعفر صادق (ع)	۴۸۹
فصل هفتم : تشریح تفاوت فاحش انسان با جماد از نظر امام جعفر صادق (ع)	۴۹۳
فصل هشتم : تشریح مرگ از دیدگاه امام جعفر صادق (ع)	۴۹۵
 بخش نهم / حسن صباح یا خداوند الموت پیشوای فرقه اسماعیلیه	
فصل اول : تشریح تاریخ تشکیلات فرقه اسماعیلیه	۵۰۱
فصل دوم : تشریح نهضت اسماعیلیه که حالت قیام ضدّ عرب داشت	۵۰۷
فصل سوم : انتقاد از روش تروریسم اسماعیلیه	۵۱۱
فصل چهارم : تشریح زندگی حسن صباح و توجیه نظرات فلسفی او	۵۱۵
 بخش دهم / محمد زکریای رازی دانشمند و فیلسوف ایرانی و نابغه علم پزشکی در جهان اسلام	
فصل اول : شرح احوال و تشریح مقام علمی و پزشکی زکریای رازی	۵۲۹
فصل دوم : تشریح دلایل تشیع بودن زکریای رازی	۵۳۹
فصل سوم : موقعیت رازی در تکوین معارف اسلامی	۵۴۱
فصل چهارم : انتقادات مغرضانه مخالفین نسبت به نظریات زکریای رازی	۵۴۳
فصل پنجم : بررسی آراء علمی و فلسفی رازی	۵۴۹
فصل ششم : مؤلفات و آثار رازی	۵۵۳

فصل هفتم: فیلسوف «ری» محمد بن زکریای رازی	۵۷۱
فصل هشتم: تشریح کتاب‌های طب روحانی و سیره الفلسفیه رازی	۵۷۵
مبحث اول تشریح کتاب طب روحانی رازی در بیست فصل جداگانه	۵۷۵
مقاله اول: ستایش عقل	۵۷۹
مقاله دوم: تشریح سرکوبی هوای نفس	۵۸۳
مقاله سوم: شرح عوارض نکوهیده نفس	۵۸۹
مقاله چهارم: تشریح شناخت عیوب نفسانی	۵۹۱
مقاله پنجم: تشریح عشق و دوستی	۵۹۳
مقاله ششم: عجب و راه درمان آن	۵۹۷
مقاله هفتم: حسد و آثار زیان بار این آفت اخلاقی	۵۹۹
مقاله هشتم: تشریح خشم و غضب انسانی	۶۰۱
مقاله نهم: دروغ و آثار نامطلوب آن	۶۰۳
مقاله دهم تا شانزدهم: تشریح صفات مذمیه انسانی	۶۰۵
مقاله هفدهم: تشریح توازن و تعادل در کسب مال و نحوه هزینه و ذخیره کردن آن	۶۰۷
مقاله هیجدهم: تشریح حالات نفسانی انسان	۶۱۳
مقاله نوزدهم: در سیرت فاضله	۶۱۵
مقاله بیستم: یا فصل آخر تشریح وحشت از مرگ	۶۱۷
مبحث دوم تشریح کتاب سیره الفلسفیه رازی	۶۲۰
فصل نهم: فشرده‌ای از افکار و آراء رازی	۶۳۵

بخش یازدهم (قسمت اول) / استاد راشد دانشمند روحانی راستین دنیای اسلام و مواظ حکیمانه‌اش ۶۳۹

فصل اول: شرح اولین ملاقات با استاد راشد و تشریح مواظ حکیمانه این روحانی راستین	۶۴۱
فصل دوم: شرح زندگانی و تحصیلات استاد راشد	۶۴۷
فصل سوم: خصوصیات اخلاقی پیامبر اسلام (ص) بقلم استاد راشد	۶۵۵
قسمت دوم: راشد و اندرزهای حکیمانه‌اش در شناخت حقیقت زندگی انسان‌ها	۶۵۹
فصل اول: در توجیه این که آیا حقایق اخلاقی ثابت و مطلق هستند یا خیر	۶۶۱
فصل دوم: تشریح سیر تفاوت ملت‌ها در هماهنگی با سیر زندگی	۶۷۵
فصل سوم: تشریح هماهنگی تعلیمات قرآن با سیر زندگی انسان‌ها	۶۸۹
فصل چهارم: در توجیه تفاوت دین با کهنات و تأثیر ایندو در زندگی اجتماعی مردم جامعه	۷۰۳

بخش دوازدهم / قسمت اول / سهروردی و فلسفه اشراق در دنیای عرفان ۷۱۵

فصل اول : شرح زندگی و دوران تحصیلی و توجیه فلسفه اشراقی از دیدگاه سهروردی ۷۱۷

فصل دوم : آثار و تألیفات شیخ شهاب‌الدین سهروردی ۷۲۳

فصل سوم : منبع اطلاعاتی مکتب اشراقی ۷۲۵

فصل چهارم : تشریح نحوه تکوین فلسفه اشراقی ۷۳۹

فصل پنجم : تشریح انتقاد سهروردی از فلسفه مشایی ۷۴۵

فصل ششم : تمثیل و رمز در رسالات عرفانی سهروردی ۷۴۹

قسمت دوم : حکمت صوفیه در اتصال به حق از طریق اشراق ۷۵۱

فصل اول : شناخت فلسفه اشراقی ۷۵۳

فصل دوم : توجیه فلسفه اشراق از دیدگاه ملاصدرا ۷۵۹

فصل سوم : توجیه نکات بزرگ زندگی عارفانه شیخ اشراق ۷۶۹

بخش سیزدهم / حکیم ملاهادی سبزواری و شرح منظومه ابن فیلسوف اسلامی ۷۷۷

فصل اول : شرح زندگانی و تألیفات حکیم سبزواری ۷۷۹

فصل دوم : شرح منظومه فلسفی سبزواری و تشریح نظریات حکیم ۷۸۳

فصل سوم : حکایات چندی از کتاب اسرارالحکم حکیم سبزواری ۷۸۷

فصل چهارم : تشریح مرگ و مزار حکیم سبزواری ۷۹۳

فصل پنجم : تشریح عظمت سلوک عارفانه حکیم سبزواری ۷۹۵

فصل ششم : شرح زندگانی حکیم سبزواری به قلم خودش ۸۰۱

فصل هفتم : داستان‌های سلوک عارفانه حکیم سبزواری ۸۰۵

فصل هشتم : تشریح نظرات فلسفی حکیم سبزواری ۸۱۵

بخش چهاردهم / شیخ مفید از اساتید و بزرگان شیعه در علم کلام و فقه در قرن چهارم هجری ۸۱۹

فصل اول : شرح زندگانی و تشریح مقام علمی شیخ مفید ۸۲۱

فصل دوم : تشریح اوضاع اجتماعی کشورهای اسلامی در دوران شیخ مفید ۸۲۵

فصل سوم : آراء و مناظرات شیخ مفید ۸۳۱

فصل چهارم : آثار و تألیفات علمی شیخ مفید ۸۳۵

بخش پانزدهم / شیخ طوسی شیخ الطائفه فقهای مذهب تشیع در جهان اسلام ۸۳۹

فصل اول : شخصیت شیخ طوسی ۸۴۱

فصل دوم : هزاره شیخ طوسی ۸۵۱

فصل سوم : سیری در زندگی شیخ طوسی ۸۵۵

فصل چهارم : خراسان سرزمین فضل و ادب ۸۵۹

فصل پنجم : محیط پرورش شیخ طوسی ۸۶۱

فصل ششم : تأثیر زمان و مکان در تکوین شخصیت شیخ طوسی ۸۶۷

فصل هفتم : آثار و تالیفات شیخ طوسی ۸۷۱

بخش شانزدهم / شیخ بهائی حکیم و عارف جهان اسلام در دوران صفوی ۸۷۷

فصل اول : شرح زندگانی و تشریح مقام علمی شیخ بهائی ۸۷۹

فصل دوم : آثار و تالیفات شیخ بهائی ۸۸۹

فصل سوم : تفسیر قرآن شیخ بهائی ۸۹۵

فصل چهارم : مقام و عظمت فلسفی و عرفانی و مذهبی شیخ بهائی ۹۱۳

فهرست تالیفات آقای میرابوطالب رضوی نژاد ۹۲۳

فهرست منابع ۹۲۷

آغاز سخن با نام خداوند مهربان

پیشگفتار ناشر

کتاب حاضر هفتمین تألیف از تألیفات آقای میرابوطالب رضوی نژاد صومعه سرایی قاضی بازنشسته و مُحَقِّق گرانقدر تحت عنوان «سی حکیم و فیلسوف مسلمان» می باشد که در رابطه با حکمت اسلامی برای چاپ و نشر به انتشارات دهر سرا واگذار گردیده است. مؤلف صاحب نظر، با قلم شیوا، بررسی آثار فکری و تحقیق و تفحص نظریات ارزشمند حکمای مسلمان و فیلسوفان اسلامی به منظور ایجاد فضای فرهنگی متناسب با زمان که بر پایه استدلال و منطق دوران باشد، تدوین نموده که این تحقیقات می تواند راهگشای مشکلات جوامع انسانی مسلمانان گردد، چه این منادیان حق و حقیقت با بهره گیری از عقل و علم در تحقق جامعه معقول انسانها که بر اساس و پایه علمی، عقلی، اسلامی، اخلاقی، عرفانی و انسانی باشد، گامهای مفید و مؤثری برداشته اند که چراغ راه هدایت افراد جامعه مسلمان است و شعاع نوری این ستارگان دین و دانش موجبات کمال و سعادت را برای مردم دانش دوست و جستجوگر فراهم خواهد ساخت. افراد چنین جامعه ای می توانند معنی واقعی حیات معقول خود را دریابند، تا در زمره اولوالباب محسوب گردند و خلیفه خدا در روی زمین شوند، که این نهایت آمال و آرزوی هر انسان مسلمان مؤمن و باایمان می باشد. سرمایه چاپ کتاب حاضر با همکاری و مساعدت سه نفر از نیکوکاران استان گیلان به اسامی ۱- آقای حاج محمد جوادی طالب حق. ۲- آقای حاج رحیم احمدزاده. ۳- آقای حاج سید جلال سید سعادت می باشد.

ضمناً در طی سالیان پیش مؤلف محترم شش عنوان کتاب با عناوین ذیل تألیفات کرده اند: ۱- «حکمت زندگی از دیدگاه چهارصد شاعر برگزیده پارسی گوی» در یک هزار و دویست و پنجاه (۱۲۵۰) صفحه. ۲- «حکمت زندگی از دیدگاه چهار عارف نامدار ایرانی»

درد و جلد هشتصد و سی و هشت (۸۳۸) صفحه. ۳- «چهار سیاستمدار ملی و متقی
نام‌آور ایران» چهارصد و پنجاه (۴۵۰) صفحه. ۴- «مهاثما گاندی و اقبال لاهوری، دو
پیشوای مُتفکر هندی» دویست و شانزده (۲۱۶) صفحه. ۵- «پنجاه سال تجربه
فرهنگی، قضایی و پارلمانی» پانصد (۵۰۰) صفحه. ۶- «جامعه مدنی براساس حکمت
عملی بر پایه جامعه‌شناسی مردم ایران» پانصد (۵۰۰) صفحه. کتابهای انتشار یافته از
کتب منبع بوده و تاکنون چندین پایان‌نامه تحصیلی دوره لیسانس و دکتری از این
کتاب‌ها بوسیله دانشجویان تدوین گردیده و در اینترنت سابقه امر موجود است.

انتشارات دهنرا

www.ketab.ir